

Hauensuoli

Hankoniemen kärjestä luonaaseen sijaitsee Hauensuolen kivipiirrosalue. Hauensuoli on kapea salmi Tullisaaren ja Kobbenin välissä. Aiemmin salmi muodosti suojaisan luonnonsataman, mutta nykyisin se on madaltunut purjehduskelvottomaksi.

Hauensuoli on ollut vuosisatojen ajan merenkulkijoiden suosima suojasatama Suomenlahden meritiellä. Täällä voitiin odotella suotuisia tuulia jopa useita viikkoja. Hauensuoli toimi myös yöpymispaikkana. Purjehdusreitit eivät kulkeneet suoraan Itämeren yli, vaan rannikon tuntumassa ja yöksi hakeuduttiin maihin lepäämään ja keittämään ruokaa. Hauensuolen kallioille on syntynyt ainutlaatuinen historiallinen vieraskirja, joka ajoittuu keskiajalta 1900-luvulle. Näkyvissä olevien kalliopiirrosten lukumäärä on yli 600. Kallioihin on hakattu monien tunnetuimpien Ruotsi-Suomen aatelissukujen vaakunoita, nk. porvarisvaakunoita ja erilaisia kotimaisia ja ulkomaisia puumerkkejä sekä kuvia. Joukossa on myös pieniä kertomuksia, joista tunnetuin liittyy eversti Augustin Ehrensvärdin seurueen vierailuun saarella 1754. Silloin Flickan- ja Agneta –jahdit oleskelivat Hauensuolella ja alusten miehistöt tekivät seuraavan sisältöiset kaiverrukset (ruotsiksi) kallioon: ”Jahti Flickan tuli tänne mukanaan iloinen seurue 21. elokuuta 1754. Hahn ja Gethe mittasivat saaret, Gerdes ja Frese metsästivät, Liedner kalasti, Skytte laittoi hyvää kahvia, Ribbing lepäsi, v. Spången hakkasi kirjoituksen kallioon ja A. Ehrensvärd katsoi veden korkeutta ---. Fabian Casimir Wrede saapui tänne 21. elokuuta 1754. Cederström, Creutz, Liliehök kuuluivat hänen matkaseurueeseensa Agneta –jähdillä.” Kyseisenä vuonna 1754 Hahn ja Gethe suorittivat mittauksia A. Ehrensvärdin johdolla Hankoniemen linnoittamista varten. Seuraavina vuosina töitä jatkettiin kapteeni Hahnin johdolla ja merellä suoritettiin mittauksia Hangon ja Utön välillä 1755. Valtiopäivien päätöksestä huolimatta Hankoa ei tuolloin kuitenkaan linnoitettu.

Runsaimmin kalliopiirroksia on 1500-1600-luvuilta ja jonkin verran myös 1700-1800-luvuilta. Sataman menettäessä merkitystään ja sen madaltuessa väheni myös piirrosten määrä. Uusin kaiverrus on vedenkorkeusmerkki, jonka Hangon kaupunki kaiverrutti 1983 toisen merkin viereen, jonka kapteeni Carl Korsman oli tehnyt 100 vuotta aikaisemmin ”Jahti Flickan” –kaiverruksen viereen.

Hauensuoli on maassamme ainutlaatuinen historiallinen kalliopiirrosalue, joka on rauhoitettu muinaismustolain nojalla. Hauensuoli on ainutlaatuisen arvokas muinaisjäännöskohde, jolla on erityistä kulttuurihistoriallista merkitystä koko Itämeren alueella. Siksi se on museoviraston mielestä myös kyllin arvokas esitettäväksi Unescon luetteloon, johon hyväksyttävälle kohteille on asetettu erityisen korkeat kriteerit. Unescon maailmanperintölistalle valittavat kohteet ovat koko ihmiskunnan erityisen merkittäviä kulttuuriperinnön jäänteitä, joista eri aikojen inhimillisten kulttuurisaavutusten kokonaiskuva muodostuu nykyisille ja tuleville sukupolville ja joiden säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa.

Museointendentti Birger Boström huolehti siitä, että Hauensuolen kaiverrukset puhdistettiin 1960-luvun puolivälissä ja että paikan vihki presidentti Urho Kekkonen, joka kirjoitti nimensä juuri kaiverretun Suomen vaakunan alle 1967. Myös Kekkosen nimikirjoitus hakattiin

sittemmin kiveen. Hangon museon kuva-arkisto.

Ritari Klaus Fleming hakkautti vaakunakilpensä Hauensuolen kallioihin 1568. Fleming oli kuningas Erik XIV:n uskottu mies, mutta samana vuonna tapahtuneen vallankaappauksen aikana hän siirtyi Juhana III:n puolelle. Fleming yleni valtaneuvokseksi ja hänestä tuli sittemmin korkein käskynhaltija Suomessa. Kuolemaansa saakka hän oli Suomen varsinainen hallitsija. Valokuva Birgitta Ekström 1983, Hangon museon kuva-arkisto.

